ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସୁପାରିସ୍

ପବିତ୍ର ମହାରଥୀ

ଦିନଥିଲା, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ପଡୋଶୀ ବଙ୍ଗଳା ସାହିତ୍ୟିକମାନେ 'ଉଡ଼ିଆ ଏକ୍‌ଟା ଭାଷା ନୟେ' ବୋଲି କହୁଥଲେ । ସେହି ସମୟରେ ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବ୍ୟାସକବି ଫକୀର ମୋହନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ପୂର୍ବଜ ସାହିତ୍ୟିକମାନେ ଏପରି ବକ୍ତବ୍ୟର ଘୋର ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଗବେଷକମାନେ ଦୁଇ ହଜାରରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷର ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଇତିହାସକୁ ଉତ୍ଥାପନ କରି ଶେଷରେ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟତମ ପୁରାତନ ଭାଷା ହୋଇଥିବାରୁ ତଥା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷାର ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରୁଥିବା କାରଣରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଆଜି ସରକାରୀଭାବେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରିଛି । ଯେଉଁମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ନ୍ୟୂନ ଭାବୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷାର କବି ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଠାକୁର ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ସମକକ୍ଷ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଓଡିଶାର ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା ଓତଃପ୍ରୋତ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ହେତୁ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଯୋଗ୍ୟ, ଏଥିରେ ତିଳେହେଲେ ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ନାହିଁ ।

ଭାଷାଭିତ୍ତିରେ ଗଠିତ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ରାଜ୍ୟ ଓଡିଶା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟ ଗଠନର ଦୀର୍ଘ ଦିନ ପରେ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡ଼ିଶାର ଦୀର୍ଘଦିନର ଆନ୍ଦୋଳନ ଫଳରେ ବିଧାନସଭାରେ ସର୍ବସମ୍ମତି କ୍ରମେ ୧୯.୦୯.୨୦୧୮ରେ, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଓଡିଶା ଶାସନ ପାଇଁ ପଥ ପରିଷ୍କାର ହୋଇପାରିଥିଲା । ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ପାରିତ 'ଭାଷା ଆଇନ' ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ସରକାରୀ ଭାଷାର ମାନ୍ୟତା ମିଳିଲା । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏହି ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ୧୩ .୦୮.୨୦୧୯ରେ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଣୀତ ହୋଇ ଖିଲାପକାରୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।

ସେହିଭଳି ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏକ ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ । ଭରତ ମୁନିଙ୍କ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତର ପାଞ୍ଚଟି ଶାଖା ହେଉଛି ଅବନ୍ତୀ, ପାଞ୍ଚାଳୀ, ଓଡ୍ରମାଗଧୀ, ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ଓ କର୍ଣ୍ଣାଟକୀ । ଏହି ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶୀ ଉଡ୍ରମାଗଧୀ ଧାରା ଅଟେ । ଗାୟନ ପାଇଁ ଗୀତ ରଚନା କରୁଥିବା ଜୟଦେବଙ୍କ ସମୟରୁ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଉନ୍ନତ ହୋଇ ବିକାଶଲାଭ କରିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବିକାଶ ହେବା ଆଗରୁ ରହିଥିଲା ବୋଲି ଐତିହାସିକମାନେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି । ଖ୍ରୀ.ପୂ. ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତକରେ କଳିଙ୍ଗର ଶାସକ ଖାରବେଳ ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟର ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା କରୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ଓ ସଙ୍ଗୀତର ପ୍ରମାଣ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଖନନରୁ ମିଳିଛି । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଖନନରୁ ତାମ୍ର ଓ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ମିଳିଥିବା ଶିଳାଖଣ୍ଡମାନଙ୍କରୁ ପୁରାତନ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ରର ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟ ହସ୍ତଗତ ହେଉଛି ।

ସଙ୍ଗୀତକାରମାନଙ୍କର ସାଧନା ମାତୃଭୂମି, ମାତୃଭାଷାର ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରଚାର ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ସଂସ୍କୃତି ପରମ୍ପରାର ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ମାତୃଭୂମିର ସେବାରେ ନିଜକୁ ଯେଉଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଛନ୍ତି, ତାହାର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜନମାନସରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନକ୍ଷତ୍ର ହୋଇ ରହିବେ, ସଙ୍ଗୀତ ସୁଧାକର ବାଳକୃଷ୍ଣ ଦାଶ(କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ) ତାରିଣୀଚରଣ ପାତ୍ର (କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ), ବୀଣାକାର, ସୁରମଣି ରଘୁନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ(କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ) ରାମହରି ଦାଶ, ବିଜୟ କୁମାର ଜେନା, କେଶବ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଉତ, ଆଦିଗୁରୁ ଦେଶରଜା ମଉଡ଼ମଣି, ସିଂହାରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର କର, ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ଲେଙ୍କା, ରାମାରାଓ ପାତ୍ର, ବୀଣାକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ବେହେଲା ବାଦକ, ବାଣୀକଣ୍ଠ ନିମାଇଁ ଚରଣ ହରିଚନ୍ଦନ, କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ, ଗୋକୁଳ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ, ଅପର୍ଣ୍ଣା (ଆପନ୍ନା) ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ବାସୁଦେବ ମହାପାତ୍ର, ରାଜମଣି ପାତ୍ର, ଗୁଣ୍ଡି ନନ୍ଦ କଣ୍ଠସଙ୍ଗୀତ, ଭଜନ ସମ୍ରାଟ୍ ଭିକାରୀ ଚରଣ ବଳ, ଶ୍ୟାମାମଣି ଦେବୀ, ମିତାଲି ଚିନ୍ନାରା, ଆରତୀ ମିଶ୍ର, କ୍ଷେତ୍ରମଣି ଦେବୀ, ହରପ୍ରିୟା ଦେବୀ, ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ, ମର୍ଦ୍ଦଳ ବାଦକ, ଦାମୋଦର ହୋତା, ଲୋକନାଥ ପାଳ, ନୃସିଂହନାଥ ଖୁଣ୍ଟିଆ, ଲୋକନାଥ ରଥ, ଧୀରଜ ମହାପାତ୍ର, ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କର, ସଙ୍ଗୀତା ପଣ୍ଡା, ମହାପାତ୍ର ମିନତି ଭଞ୍ଜ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଧୀର, କାଶୀନାଥ ପୂଜାପଣ୍ଡା, ବିଶ୍ୱନାଥ ପୂଜାପଣ୍ଡା, ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ମିଶ୍ର, ଘନଶ୍ୟାମ ପଣ୍ଡା, ବିନୋଦ ବିହାରୀ ପଣ୍ଡା, କାଳୀଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରମୁଖ । ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ମମତ୍ୱକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଦୃଢ ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଛିଡା ହେଲେ ଓଡିଶୀ ସଂଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ହେବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା ପାଇସାରିଛି ।

ଏହି ସଫଳତା ଆଧାରରେ, ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତକୁ ମଧ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡିଶା ପକ୍ଷରୁ ୨୦୧୭ ମସିହାରୁ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ପାଇଁ କାହିଁକି ଯୋଗ୍ୟ, ତାହା ଉପରେ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଓ ତଥ୍ୟ, ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡ଼ିଶାର ଉଦ୍ୟମରେ ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଗବେଷକ ଡ଼ଃ କୀର୍ତ୍ତନ ନାରାୟଣ ପାଢୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପାଦେୟ, ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ, ଗବେଷଣାଲବ୍ଧ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକ The Classicality of Odishi Music ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କର କମଳରେ ତା ୨୨.୦୮.୨୦୧୭ ରିଖ ଦିନ ଲୋକାର୍ପଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅବସରରେ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡିଶା ପକ୍ଷରୁ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଯାଇଥିଲା କି, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହା ଉପରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖିବା ସହିତ ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ସନ୍ଦର୍ଭ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଏହି ପୁସ୍ତକ ଉନ୍ମୋଚନ ଉତ୍ସବରେ ପୁସ୍ତକର ଲେଖକ ଡ଼ଃ ପାଢୀଙ୍କ ସମେତ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରାକ୍ତନ ପ୍ରଫେସର ଗଣେଶ ପ୍ରସାଦ ଦାସ, ପ୍ରଫେସର ରଘୁନାଥ ପଣ୍ଡା, ଦୂରଦର୍ଶନର ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମିଶ୍ର ଓ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡିଶାର ଆବାହକ ପବିତ୍ର ମହାରଥୀ ତଥା ଅନ୍ୟମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଆଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ୦୯.୦୮.୨୦୧୯ରେ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପରାମର୍ଶଦାତା ଆର୍. ବାଲ୍‌କ୍ରିଷ୍ଣନ୍‌ଙ୍କ ସହ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡିଶା ପକ୍ଷରୁ ଆବାହକ ପବିତ୍ର ମହାରଥୀ ଏବଂ ଜାନକୀଶ ବଡ଼ପଣ୍ଡା ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ମୁତାବକ ୧୩/୦୮/୨୦୧୯ ରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିକୁ ମନେ ପକାଇ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଆଲୋଚନାରେ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ ଆବାହକ ପବିତ୍ର ମହାରଥୀ, ଗବେଷକ ଡ଼ଃ ପାଢ଼ୀ, ଗୁରୁ ଗୋପାଳ ପଣ୍ଡା ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ସଂଗୀତା ପଣ୍ଡା ପ୍ରମୁଖ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ପୁନର୍ବାର ୧୪/୦୮/୨୦୧୯ ରିଖରେ ଏମାନଙ୍କର ସହିତ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ ମନୋରଂଜନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଓ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆଗେଇ ନେବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଡ଼ଃ ପାଢ଼ୀ ଓ ଜାନକୀଶ

ବଡ଼ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଭୂମିକା ଥିଲା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଫଳରେ ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ୱରୂପ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୦୨, ୨୦୨୦ରେ ରାଜ୍ୟ ଐତିହ୍ୟ କ୍ୟାବିନେଟ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦେବା ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସଂକଳ୍ପ ପାରିତ କରିଥିଲେ ।

ଦୁଇ ହଜାର ପାଞ୍ଚଶହ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ସୁଦୀର୍ଘ ପରମ୍ପରା, ସମୃଦ୍ଧ ଉତ୍ତରଣ ସମ୍ପନ୍ନ ଐତିହ୍ୟ ଏବଂ ଲିଖିତ ଇତିହାସ ରହିଛି । ରାଜଦରବାର ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା ହେତୁ ଏହା ବିକଶିତ ହୋଇ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ କରିଛି । ଏଥିରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଚମତ୍କାରିତା ଅଛି । ଏହା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରଚିତ ନାଟକ ଏବଂ ଗୀତି ସାହିତ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି । ଓଡ଼ିଶୀ ସଂଗୀତ ତତ୍ତ୍ୱଗତ ନିୟମ ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣଗତ ନିୟମ ପାଳନ କରେ । ସର୍ବୋପରି, ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଉନ୍ନତମାନର ନିତ୍ୟନୂତନ ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବେଦନ ହେତୁ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ସଂଗୀତ ଗୁରୁ ଓ ସଂଗୀତଜ୍ଞଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚମାନର ନିୟମିତ ଗାୟନ, ବାୟନ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ପରିବେଷଣ ଲାଗିରହିଛି ।

ଅତୀତରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଗାୟକ, ଗୁରୁ ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତ-ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କର ଏକ ସଙ୍ଗଠନ ୧୯ ଜୁନ୍, ୨୦୦୭ରେ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦେବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ। ସରକାର ୨୯ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୦୮ରେ ଓଡ଼ିଶୀ ସଂଗୀତକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ହେଁ ବାସ୍ତବରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ କିଛି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ । ଯଦିଓ ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟକୁ ଦେଶର ଅନ୍ୟତମ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ନୃତ୍ୟର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ନିଜସ୍ୱ ଚରିତ୍ର, ଭଙ୍ଗୀ, ଠାଣୀ, ଲାଳିତ୍ୟ ଓ ମୁଦ୍ରା ଇତ୍ୟାଦି ହେତୁ ପ୍ରଖ୍ୟାତି ପାଇପାରିଛି, ବିଡ଼ମ୍ବନାର ବିଷୟ, ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତକୁ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସଂଗୀତର ଅନ୍ୟତମ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ରୂପ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

ଏହି ପ୍ରେକ୍ଷାପଟରେ ୦୫/୦୪/୨୦୧୯ ଏବଂ ୦୬/୦୪/୨୦୧୯ରେ ଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ଗୁରୁ ଗୋପାଳ ପଣ୍ଡା ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତା ପଣ୍ଡା ଓଡ଼ିଶୀ ଏକାଡେମୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଦୁଇଦିନିଆ କର୍ମଶାଳାରେ ଭାଷାବିତ୍ ତଥା ସଂସ୍କୃତି ଗବେଷକ ଡକ୍ଟର କୀର୍ତ୍ତନ ନାରାୟଣ ପାଢ଼ୀ, ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ କାହିଁକି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ଉଚିତ- ସେହି ବିଷୟ ଉପରେ ସାରଗର୍ଭକ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନା କରି ଉପସ୍ଥିତ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟର ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ଚକିତ କରିଦେଇ ଥିଲେ । ଏହି କର୍ମଶାଳା ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ଗୁରୁ ଗୋପାଳ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର କମଳା କାନ୍ତ ମିଶ୍ର ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ପ୍ରଫେସର ଡକ୍ଟର ସୁନିରା କାଶଲିୱାଲ, ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଡକ୍ଟର କେ. ଭଗେଶ, ଲୀଳା ଭେଙ୍କଟରମଣ ଓ ଡକ୍ଟର ଭଗବାନ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରମୁଖ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ ସଙ୍ଗୀତରେ ଦିଲ୍ଲୀର ଶାଶ୍ୱତୀ ମଣ୍ଡଳ, କର୍ଣ୍ଣାଟକୀରେ ସୁଧା ରଘୁରମଣ ଓ ଓଡ଼ିଶୀରେ ସଙ୍ଗୀତା ପଣ୍ଡା ଗାୟନ କରିଥିଲାବେଳେ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ଗାନ କରିଥିଲେ ମିତାଲି ଚିନ୍ନାରା, ମଞ୍ଜରୀ ସିହ୍ନା ପ୍ରମୁଖ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ । ଏହି କର୍ମଶାଳାରେ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ସଙ୍ଗୀତା ପଣ୍ଡା, ସରିତା ପଣ୍ଡା, ଅଚ୍ୟୁତ ମହାରଣା ପ୍ରମୁଖ ଗାୟନ କରିଥିବାବେଳେ ବାଦ୍ୟରେ ନିରଞ୍ଜନ ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ମାଧବୀ ମୁଦଗଲ ଓ ଜ୍ୟୋତି ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ସମେତ ପ୍ରାୟ ୧୫ ଜଣ ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ, ଯାହାକି ଓଡ଼ିଶୀ ସଂଗୀତ ପ୍ରତି ଏକ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ନିଜର ହକ୍ ପାଇଲେ, ଅଧିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ବୃତ୍ତି ପାଇ ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଶିଖିବେ । ଏହା ଅଭ୍ୟାସ କଲେ ଆଧୁନିକ ଗୀତ, ପଲ୍ଲୀଗୀତ, ଜଣାଣ ଭଜନ ଗାୟନ ସୁଲଳିତ ହୋଇପାରିବ । ଏବେ ଆମ ପିଲାଏ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ଓ କର୍ଣ୍ଣାଟକୀ ସଙ୍ଗୀତ ଶିଖୁଛନ୍ତି । ମାନ୍ୟତା ମିଳିଲେ ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓଡିଶୀ

ସମେତ ତିନୋଟି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଂଗୀତ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିପାରିବେ । ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ସଙ୍ଗୀତ ଶିଳ୍ପୀ ଯେ କୌଣସି ଭାଷାର ଗୀତ ଯେକୌଣସି ତାଳ, ରାଗ ଓ ତାନରେ ସହଜରେ ଗାନ କରି ପାରିବେ । ମା' ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଆରାଧନା ପାଇଁ ସଙ୍ଗୀତର ବିକଳ୍ପ ନାହିଁ । ଯେକୌଣସି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷା, ଉନ୍ନୟନ, ଗବେଷଣା ତଥା ବିବର୍ଦ୍ଧନ ଧାରା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବୃତ୍ତି, ଅନୁଦାନ ତଥା ପୁରସ୍କାର ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ସଂଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ବ୍ୟାକରଣ, ରାଗ, ତାଳ, ବାଦ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଶିକ୍ଷା ପାଇଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ବେତାର, ଦୂରଦର୍ଶନ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ସଭାରେ ଗୀତ ପରିବେଷଣ କରିପାରିବେ । ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଭାବେ କେବଳ କର୍ଣ୍ଣାଟକୀ ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ ସଙ୍ଗୀତ ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେହି ଦୁଇ ପ୍ରକାର ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷା ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ଭାଷାଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିଛି । ରାଗ ଆଧାରିତ ଭଜନ, ଜଣାଣ, ଆଧୁନିକ ଗୀତ କେବଳ ଯେ ଜଣେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସଠିକ୍ ଓ ସୁମଧୁର ଭାବେ ଗାନ କରିପାରିବେ, ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ ।

ସଙ୍ଗୀତପ୍ରେମୀଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଚିଠିଲେଖି ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ (ଉଭୟ କଣ୍ଠଦାନ ଏବଂ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର)କୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୨୫/୦୯/୨୦୨୦ରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଚିଠିଟି ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ସମ୍ମାନ ପାଇବା ପାଇଁ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ପଦକ୍ଷେପ । ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନର ଦାବୀ ଓ ବହୁଦିନର ସ୍ୱପ୍ନ ପୂରଣ ଦିଗରେ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଏକ ମାଇଲ୍ ଖୁଣ୍ଟ ସଦୃଶ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ ଏବଂ ସଂସ୍କୃତି ପାଇଁ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ବଳିଷ୍ଠ ପଦକ୍ଷେପ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ନୂତନ ଆଶା ସଞ୍ଚାର କରିଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ସଂଗୀତ ନାଟକ ଏକାଡେମୀର ସଙ୍ଗୀତ ବିଶାରଦମାନେ ଯେପରି ସଠିକ୍ ଆକଳନ ଓ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରି ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶୀ ସଂଗୀତଜ୍ଞ, ଗବେଷକ, ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତି ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ବସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରଣନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଚାହିଁଲେ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡ଼ିଶା, ଏ ଦିଗରେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇପାରିବ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଚକୁ ଆଣିପାରିବ ।

ଆବାହକ
ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡ଼ିଶା

❖ ❖ ❖